

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 70970-06-20 ל' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

בפני כב' השופט שמואל בר יוסף

תובע י.ג.ל.

ע"י עו"ד יוסף זלמנוביץ

נגד

נתבעת י.ל.א.

ע"י עו"ד ערן וילנר

פסק דין חלקי

העובדות הצריכות לעניין

1. הצדדים הינם אחים. ביום 30.8.2012 הלכה אמם של הצדדים (להלן: האם) לבית עולמה. האם ערכה שתי צוואות: האחת, ביום 20.5.1992 (להלן: הצוואה הראשונה). השנייה, ביום 1.8.2011 (להלן: הצוואה השנייה). לפי הצוואה השנייה ירשה הנתבעת את מלוא עיזבון האם, בעוד לפי הצוואה הראשונה חולקו נכסי העיזבון בין הצדדים.
2. הצוואה השנייה קוימה ביום 28.11.2012. בהליך קודם (תע 7740-09-14) ניתן על ידי ביום 23.9.2017 פסק דין בו בוטל הצו לקיום הצוואה השנייה. ערעורים שהגישה הנתבעת לבית המשפט המחוזי ולבית המשפט העליון נדחו.
3. בהליך דנא עותר התובע לקיום הצוואה הראשונה. הנתבעת הגישה התנגדות, לאמור:

1. המשיבה מתנגדת למתן צו קיום צוואה למבקש כפי שנתבקש על ידי המבקש בשל הנימוקים שיפורטו להלן.
2. ההתנגדות אינה התנגדות לעצם תוכן הצוואה אלא התנגדות לזכותו של המבקש לרשת מכוח הצוואה כפי שמבקש וזאת בשל הנסיבות שיפורטו להלן.
3. התנגדות המשיבה הינה הן ברמה הטכנית-פרוצדורלית והן ברמה משפטית ומהותית.
4. ההתנגדות המהותית כוללת מספר טעמים ונימוקים שדי בכל אחד מהם בנפרד להביא לדחיית הבקשה לצו קיום הצוואה כפי שמבקש המבקש וקל וחומר בשילוב כולם יחדיו:
- א. פסלות מבקש קיום הצוואה לרשת את המנוחה מכוח צוואה מזויפת שהמבקש הגיש פעמיים בשתי ערכאות שונות, זיוף צוואה/היזק לצוואה לרבות עוולת תרמית.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 70970-06-20 ל' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ב. בהתאם לרצון המנוחה בזמן אמת, המתנגדת זכאית לקבל יתרת הנכסים בצוואה שנשארו לאחר שהמבקש עשה שימוש לטובתו בכל נכסי המנוחה עוד בחייה ומימש אותם לזכותו לרבות חלקים בעזבון שיועדו למשיבה ולפיכך יש לקבוע כי המבקש אינו יורש.

ג. המבקש העלים מנכסי העזבון, ורוקן לטובתו את כל נכסי המנוחה וכספי חסכוניותה פרי כל שנות עמלה, שיועדו לחלוקה שווה בצוואתה בין המבקש למתנגדת, למעט דירת מגוריה, עוד בחייה, בניגוד לרצונה, ולפיכך אין לקבוע כי המשיב הנו יורש.

ד. תחרות בלתי הוגנת מצד המבקש לרבות התנהלות פסולה אשר בגינה יש לשלול זכותו לרשת חלקו בצוואה.

ה. המבקש, בצע השתלטות על עזבון המנוחה בתקופה בה לשיטתו המנוחה לא הייתה כשירה, מימש ורוקן העזבון, לא מן הנמנע בהעדר תוס לב, תוך ניצול ומצגי שווא, ומימש לעצמו גם את חלקה של המשיבה ובכך שלל מהמנוחה חופש זכות הבחירה למי לצוות, מה לצוות וכמה לצוות ומנע בכך קיום רצון המנוחה כפי שבקשה בדעה צלולה וחופשית בצוואתה מ- 1992, כל זאת עשה בדיוק במועדים שהוא עצמו טען בתמ"ש 7740-09-14 בבקשתו לבטל צו קיום צוואת המנוחה משנת 2011 כי המנוחה לא הייתה כשרה קרי, מ- 2006.

1

4. ביום 16.2.2021 הוריתי על הגשת טיעונים בשאלה "האם ניתן לא לקיים צוואה בעילה שאיננה מפורטת בחוק הירושה או האם ניתן במסגרת הליך של התנגדות לקיום צוואה לקיים את הצוואה אך להורות הוראות שונות מאלה הכתובות בצוואה, בעילות המפורטות בהתנגדות דנא".

5

6

טענות הצדדים

7

5. טענות הנתבעת הן, בתמצית, כדלקמן:

8

5.1. התובע רוקן באופן שיטתי את נכסי האם, תוך הצגת מצגי שווא. מדובר בפעולות העולות כדי

9

הונאה, עושק וכפיה, לרבות בשים לב למצבה הקוגניטיבי של האם משנת 2006 ואילך.

10

5.2. לחילופין, יש לקבוע שהתובע כבר קיבל את מלוא חלקו בירושת האם בחייה, על דרך הוספת

11

תנאי מפסיק לצוואה הראשונה. לכן יש לקבוע, שיתרת עיזבון האם שייך לנתבעת בלבד,

12

תוצאה העולה בקנה אחד עם אומד דעת האם.

13

5.3. זכותו של התובע לרשת את האם נשללה גם בגין פגיעה באופן בלתי הוגן בסיכויי המתנגדת

14

לרשת. בכלל זה "שכנוע ולחץ של המבקש על המנוחה גרם עד כדי השכחתה את הצוואה

15

(כך במקור) שעשתה כ- 16 שנה עובר לכך" (לשון סעיף 5' לטיעוני הנתבעת).

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 70970-06-20 ל' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

- 1 5.4. לנוכח מעשי ומחדלי התובע יש לראות בהוראת ההורשה לטובתו כהוראה בלתי אפשרית,
- 2 כמשמעותה בסעיף 38(א) לחוק הירושה, התשכ"ה-1965 (להלן: החוק).
- 3 6. טענות התובע הן, בתמצית, כדלקמן:
- 4 6.1. הנתבעת מבבלבת בין טענות לעניין קיום צוואה לבין טענות בנוגע להיקף העיזבון.
- 5 6.2. גם על פי הפסיקה עליה נסמכת הנתבעת, שהינה חריגה מאוד, התוצאה היא ביטול הצוואה
- 6 וירושה על פי דין, ולא ביצוע חלקי ומעוות של הצוואה.
- 7 6.3. לשון הצוואה פשוטה וברורה ואין לקרוא לתוכה תנאים. את אומד דעתה של האם יש לקבוע
- 8 במועד חתימת הצוואה ולא לאחר מכן. משמעות קבלת טענות הנתבעת היא כתיבת צוואה
- 9 חדשה, וזאת בית המשפט אינו מוסמך לעשות.
- 10 6.4. בטענה שהצוואה הראשונה השתכחה מהאם אין ממש, שעה שבשנת 2009 היא דאגה לבטל
- 11 ייפוי כוח כללי שנתנה לתובע. מכל מקום, קבלת הטענה משמעותה אי קיום הצוואה כולה,
- 12 ומתן צו ירושה, לפיו יורשים הצדדים את האם בחלקים שווים.
- 13 6.5. תחרות בלתי הוגנת בין יורשים, ככל שהיא רלוונטית לדין הישראלי, עניינה אירועים שקדמו
- 14 לעריכת הצוואה. יתירה מזו, הסעד היחיד האפשרי הינו השבה, וזאת לאחר קיום הצוואה.

דיון והכרעה

- 16 7. בהתאם לסעיף 2 לחוק, ככל שאדם ערך צוואה, יורשיו הם המנויים בה. פסילת יורש מלרשת
- 17 אפשרית רק בגדרי סעיף 5 לחוק, שאיננו רלוונטי להכרעה דנא. זכותו של יורש על פי צוואה קורמת
- 18 עור וגידים רק עם מתן צו קיום צוואה (סעיף 39 לחוק), ומשניתן צו כזה כוחו יפה כלפי כולי עלמא
- 19 (סעיף 71 לחוק). העילות בעטיין לא יינתן צו קיום לצוואה, או לאיזו מהוראותיה (בלי לדקדק
- 20 בהבדל בין שני המקרים לעניין העילות השונות, ור' ש. שוחט, **פגמים בצוואות**, מהדורה שלישית
- 21 מורחבת, להלן: שוחט, עמ' 175-178), מנויות בסעיפים הבאים: סעיף 26 (צוואת קטין או פסול
- 22 דין, או צוואת מי שלא ידע להבחין בטיבה), סעיף 30 (אונס, איום, השפעה בלתי הוגנת, תחבולה,
- 23 תרמית וטעות), סעיף 33 (הוראה סתומה), סעיף 34 (הוראה בלתי חוקית, בלתי מוסרית או בלתי
- 24 אפשרית), וסעיף 35 (הוראה לטובת עד לצוואה או הנוטל חלק בעריכתה) (להלן: עילות הבטלות).
- 25 יכול שלא יינתן צו לקיום צוואה גם במקרה בו נפל בה פגם צורני המצדיק זאת, נושא שאינו
- 26 רלוונטי להכרעה דנא.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 70970-06-20 ל' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

- 1
- 2 מקרה נוסף שיש להתייחס אליו הוא זיוף צוואה. טענת זיוף איננה עילת בטלות, אלא טענה שלא
- 3 מדובר בצוואה, כי אם במראית עין של צוואה, שאיננה ולא כלום (השוו, מדין קל וחומר, חסח
- 4 est factum בדיני חוזים - ע"א 8163/05 **הדר חברה לביטוח בע"מ נ' פלונית** (06.08.2007), ה"פ
- 5 (מחוזי ת"א) 855-08 **אולגה קליין נ' אליהו משאלי** (22.02.2010)).
- 6 8. מן המקובץ, ובשים לב לעקרון העל בדיני ירושה, לפיו יש לקיים את רצון המת (ר' אחד מרבים -
- 7 בעמ' 3539/17 **פלונית נ' פלוני** (11.6.2017), וכן שוחט, עמ' 27-30), מתבקשת מאליה מסקנה, שרק
- 8 העילות המנויות בחוק הן עילות בטלות, ואין בלתי. ממילא על הנתבעת לשכנע, שטענותיה יכולות
- 9 לבסס לפחות אחת מעילות הבטלות האמורות, שאם לא כן, יש לקיים את הצוואה הראשונה.
- 10 יודגש, שכל עילות הבטלות נעוצות באירועים ועובדות הרלוונטיים לתקופה לפני או במועד עריכת
- 11 הצוואה. הדבר פשוט, שעה שהשאלה היא מה הייתה כוונת המנוח בעת עריכת הצוואה? (בעמ'
- 12 1471/15 **פלוני נ' פלונית** (9.12.2015)) ולא לאחריה. אירועים שאירעו לאחר עריכת הצוואה
- 13 יכולים להיות רלוונטיים כראיה לביסוס איזו מעילות הבטלות, אך אינם יכולים לבסס,
- 14 כשלעצמם, עילת בטלות (מהטעם האמור לא יכולה הנתבעת להיבנות מפסק הדין שניתן בתע
- 15 (ת"א) 2254-04-14 **פלוני נ' פלונית** (15.9.2016), בו הסיק בית המשפט אודות טעות ותרמית
- 16 שהתקיימו טרם עריכת הצוואה גם מאירועים שאירעו לאחריה).
- 17 9. חריג אפשרי לאמור לעיל היא טענה, שצוואה נשתכחה מלבו של המצווה. טענה (לא שכיחה) זו
- 18 משמעותה בטלות צוואה בגין עילה שנולדה לאחר עריכתה. לעניין זה יצוינו הדברים הבאים:
- 19 9.1. אין אחיזה בפסיקה המחייבת (אף המנחה) לקיומה של עילת בטלות הנעוצה בשכחה של
- 20 צוואה. למיטב ידיעתי, המקרה היחיד בו לא קוימה צוואה מאחר שנשתכחה (כעילה
- 21 עצמאית, להבדיל ממהלך פרשני, כפי שיבואר להלן) הוא פסק הדין שניתן בבית המשפט
- 22 המחוזי (כערכאה דיונית), בת"ע (ת"א) 7355/89 **אילנה בורשטיין נ' ליאור מסר**, פ"מ
- 23 תשנ"ג(1) 164. אלא שפסק דין זה בוטל על ידי בית המשפט העליון (ע"א 5654/92 **אילנה**
- 24 **בורשטיין נ' ליאור מסר**, מט(5) 461, להלן: פרשת בורשטיין). לפיכך, לא קיימת עילת בטלות
- 25 עצמאית, מלבד חוק הירושה, שעניינה שכחה של צוואה.
- 26 9.2. פסקי הדין (הספורים ביותר) שדנו בצוואה שנשתכחה (פסק הדין שניתן בתע 2254-04-14
- 27 הנ"ל, אליו מפנה הנתבעת, עוסק בבטלות צוואה מחמת טעות ותרמית, ולא מפאת שכחה),
- 28 עשו שימוש בשכחת הצוואה כנסיבה המצדיקה פרשנות יצירתית (יש שיאמרו 'אגרסיבית'),
- 29 של הצוואה על פי סעיף 54 לחוק. גם דרך זו נשללה בפרשת בורשטיין, אך מותבים שראו
- 30 לנכון לצעוד בה תמכו יתדותיהם בדברי הנשיא ברק בפרשת טלמצ'יו (ע"א 1900/96 **טלמצ'יו**
- 31 **נ' האפוטרופוס הכללי**, פ"ד נג(2) 817), לפיהם ישנם מצבים, שבהם הדין מאפשר הגשמת

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 70970-06-20 ל' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

1 אומד-דעתו של המצווה, גם אם לאומד-דעת זה אין עיגון בלשון הצוואה.
2 אלה הם מקרים מיוחדים שבהם הדין מאפשר מתן מובן לצוואה שערך המצווה או לביצועה
3 הלכה למעשה, גם אם למובן זה או לביצוע זה אין קשר מילולי מינימלי עם לשון הצוואה.
4 מכוחם של דברים אלה, נתנו פסקי דין (בודדים) בהם קרא בית המשפט אל תוך הצוואה
5 דברים שלא נאמרו בה, לאור מסקנתו, שהמצווה שכח שערך צוואה (פסק דינה של כבי
6 השופטת גורביץ שינפלד בתע (ח"י) 32072-10-13 **פלוניס נ' אלמוניס** (16.5.2017), פסק דינה
7 של כבי השופטת נוס בת"ע (פ"ת) 2640-06-18 **פלוניס נ' אלמוניס** (6.3.2020). מעבר לעובדה
8 שמדובר בפסיקה של ערכאות דיוניות, ראוי לציין, שלפסיקה בעניין טלמצייו גופה קמו
9 חולקים, הן בבית המשפט העליון (כבי השופט הנדל בבעמ 8300/11 **פלוני נ' פלוני** (2.8.2012),
10 כבי השופט דנציגר בעא 7631/12 **ישראל אמסטר נ' קרן קיימת לישראל** (12.8.2015)), והן
11 באקדמיה (מ. קוריןלדי, **מגמות חדשות בדיני צוואות**, קריית המשפט ג', 253). יתירה מזו,
12 ואולי זה העיקר – פרשת טלמצייו עסקה בשאלה, האם במקום חשבון בנק פלוני ניתן לקבוע
13 שאומד דעת המצווה הייתה לחשבון בנק אלמוני. מדובר בסוגיה פרשנית פשוטה יחסית,
14 שפתרונה נמצא בתאוריות מקובלות של חסר במסמך, ביצוע בקירוב ותיאוריית התחליף
15 (סעיפים 26-28 לפסק דינו של הנשיא ברק). שני שופטי ההרכב האחרים הבהירו שמדובר
16 בפרשנות צוואה לפי תיאוריית התחליף גרידא. לפיכך, גם אם נאחז בעמדה, לפיה ניתן לפנות
17 לנסיבות חיצוניות גם כשלשון הצוואה ברורה לכאורה, לא ניתן לחלץ מפרשת טלמצייו הלכה
18 מרחיקת לכת, לפיה יש בכוחן של אותן נסיבות חיצוניות לשלול את זכותו של יורש מלרשת,
19 גם כאשר אין אחיזה כלשהי לכך בלשון הצוואה.

20 9.3. שלילת זכותו של יורש על פי הוראה ברורה בצוואה מחייבת יתד פרשנית כלשהי. ללא יתד
21 כזו, לא מדובר בפרשנות צוואה, אלא ביצירת צוואה חדשה, יש מאין. לא בכדי הדגיש הנשיא
22 ברק בפרשת טלמצייו עצמה, לאמור: קיים ועומד העיקרון – שגם הוא נגזר מהרצון לכבד את
23 רצון המת – כי הרצון הקובע הוא זה שמצא ביטוי בלשון הצוואה. אמת, מלאכת הפירוש של
24 צוואה אינה מוגבלת אך ללשון הצוואה, אך לשון הצוואה מגבילה את מלאכת הפירוש...יש
25 למצוא תמיד נקודת אחיזה "ארכימדית" בלשון הצוואה המאפשרת את הגשמת אומד-דעתו
26 של...השופט-הפרשן אינו רשאי להוסיף ללשון הצוואה או לגרוע ממנה. כל כוחה של הפרשנות
27 הוא במתן משמעות לטקסט של הצוואה. גבול הפרשנות הוא גבול הלשון. (שם, עמ' 827).
28 אכן, "יש להקפיד על כך שאין לסמוך על ראיות חיצוניות עד כדי כך שבית המשפט יכתוב
29 למעשה צוואה חדשה - אחרת - עבור המוריש. לנגד עיני הפרשן צריכה תמיד להיות
30 המודעות לעובדה שהוא פרשן של מסמך ולא יוצר מסמך. לכן, אם בסופו של דבר הראיות
31 החיצוניות אינן עולות בקנה אחד עם הכתוב בצוואה, אין להעדיף את הדברים בעל פה,
32 אפילו אם בית המשפט סבור שכך רצה המוריש להנחיל את נכסיו. אפשר לפעמים לתת
33 פירושים מפירושים שונים, לעיתים דחוקים במידת מה, כדי להגיע למסקנה העולה בקנה
34 אחד עם רצונו של המצווה; אולם יש לכך גבול ואין לעוברו ואין ליצור מצב בו השופט הופך

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 70970-06-20 ל' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

- 1 להיות מצווה" (ש. שילה, פירוש לחוק הירושה, תשכ"ח - 1965, כרך א', להלן: שילה, עמ'
2 459, ההדגשה במקור).
- 3 9.4. זאת ועוד, גם אם אלך לשיטת הסוברים (וחלקי אינו עמם), לפיה פרשנות צוואה כוללת את
4 האפשרות להפוך אותה על פיה בשל נסיבות חיצוניות - צריכות נסיבות אלה לבסס מסקנה
5 שהיא בבחינת למעלה מספק סביר, שכך ראוי לפרש את הצוואה. לעניין זה ראוי ללמוד גזירה
6 שווה מעניין קרוב - ביטולה של צוואה, והגמשת התנאים הפורמליים לביטול זה. ההלכה
7 הפסוקה בנושא האמור היא, שנדרשת הסתברות גבוהה מאוד, שהמצווה אכן רצה לבטל את
8 צוואתו (בע"מ 11116/08 פלוני נ' אלמוני (05.07.2012, סעיף 24 לפסק דינו של כב' השופט
9 מלצר). כפי שיבואר להלן, המקרה דנא רחוק מלבסס מסקנה בדבר שכחה של הצוואה ברמת
10 ההסתברות הנדרשת, וזאת גם אם אקבל את טענות הנתבעת על קרבן ועל כרעיהן.
- 11 9.5. כל אלה ואף זאת – הצדק עם תובע, שגם לו התקבלה טענת הנתבעת, לפיה מדובר בצוואה
12 'שנשתכחה', התוצאה היא בטלותה של הצוואה, ולא קיום חלקי. תוצאה זו מתבקשת
13 מהגיונם של דברים, שהרי אומד דעתו של אדם ששכח שערך צוואה (וכאמור, עילה כזו איננה
14 מוכרת בדיון) היא שלא קיימת צוואה כלל ועיקר.
- 15 10. לסיום פרק זה ראוי לתת את הדעת לעניין רלוונטי נוסף - ההבדל בין פרשנות צוואה לבין צו
16 לקיומה, וכן בין קיום צוואה לבין קביעת היקף העיזבון. מחלוקת באשר לפרשנות צוואה או באשר
17 להיקף העיזבון אינה עילת בטלות (לעניין פרשנות צוואה – שילה, עמ' 444. לעניין היקף עיזבון -
18 בעמ' 612/16 פלונית נ' פלוני (30.6.2016)). נהפוך הוא, מחלוקת אלה מניחות שהצוואה תקפה,
19 והמחלוקת היא באשר לפרשנותה הנכונה של הצוואה או באשר להיקף הנכסים עליה חולשות
20 הוראות הצוואה, ותו לא.
- 21 המקרה הנדון
- 22 11. טענות הנתבעת, מסעיף 82 ואילך להתנגדותה, נוגעות כל כולן לאירועים שאירעו (לטענתה) החל
23 משנת 2006 ואילך, 14 שנים לאחר מועד חתימת הצוואה הראשונה (סעיף 88 להתנגדות, סעיפים
24 5ב' ו- 5ד' לטיעוני הנתבעת). הטענות להונאה, עושק וכפייה, בעטיים נטען שזכויות התובע כירש
25 עברו מן העולם, נעוצות כל כולן באירועים מאוחרים לצוואה. כמבואר לעיל, אין בכוחם של
26 אירועים או נסיבות כאלה לבסס, כשלעצמם, עילת בטלות. לכל היותר מדובר באירועים שיכולים
27 לתמוך ראייתית בעילת בטלות שיש לנעוץ באירועים שאינם מאוחרים למועד עריכת הצוואה.
28 אלא שעילה כזו לא נטענה על ידי הנתבעת. לפיכך הטענות העובדתיות מושא סעיפים 4ב', 4ג' ו-
29 4ה' להתנגדות לא יכולות לבסס עילת בטלות, גם אילו הוכיחה הנתבעת את כולן.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 70970-06-20 ל' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

12. אשר לטענת הנתבעת, לפיה יש להוסיף לצוואה תנאי מפסיק, לפיו התובע לא יירש את עיזבון
 1 האם "לאור העובדה שהמבקש מימש בחיי המנוחה את רוב רכושה שאמור היה להתחלק שווה
 2 בשווה בין הצדדים" (סעיף 5ב' לטיעוני הנתבעת) – מדובר בטענה באשר לפרשנותה של הצוואה.
 3 כמבואר לעיל, טענה פרשנית איננה עילת בטלות. מקומה של טענה כגון דא הוא בתובענה לסעד
 4 הצהרתי באשר לפרשנותה הצוואה, להבדיל מהתנגדות לקיומה.
 5 הנתבעת מודה בכך, הלכה למעשה, בסעיף 119 להתנגדות ("המשיבה לא עותרת לביטול הצוואה,
 6 אלא לביטול / תיקון חלק מהצוואה, חלק שיש לתקן בשל מעשי המבקש..."). יתירה מזו, בסעיף
 7 4(ג) לצוואה ציוותה האם כהאי לישנא: "כל יתר רכושי (שאיננו הדירות מושא סעיפים 4(א) ו-
 8 4(ב) לצוואה – שב"י), יעבור לילדיי המפורטים בסעיף 2 לעיל, בחלקים שווים ביניהם". הנתבעת
 9 איננה טוענת, ובדין כך, שמדובר בסעיף הכולל ביטוי הסובל פרשנות שונה ממשמעותן הפשוטה
 10 של המילים. לפיכך, הטענה לקיומו של תנאי מפסיק בנסיבות המקרה דנא, איננה טענה פרשנית
 11 כלל ועיקר. מדובר בניסיון לקרוא את תוך הצוואה את שבבירור לא נאמר בה, בשל נסיבות
 12 ואירועים מאוחרים לעריכתה. מהלך פרשני כזה איננו אפשרי, שעה שמדובר בשכתוב הצוואה ולא
 13 בפרשנותה.
 14
 15 13. הטענה, לפיה התובע "קיבל מלוא חלקו ויותר בירושת המנוחה וכי מה שנותר כיום בעזבון
 16 המנוחה...שייך בשלמותו למבקשת בלבד" (סעיף 5ב' לטיעוני הנתבעת) הינה טענה הנוגעת, אם
 17 בכלל, להיקף העיזבון ולכן אף היא איננה עילת בטלות.
 18 14. אשר לטענה, לפיה "שכנוע ולחץ של המבקש על המנוחה גרם עד כדי השכחתה את הצוואה (כך
 19 במקור) שעשתה כ- 16 שנה עובר לכך" (לשון סעיף 5ג' לטיעוני הנתבעת) – כבר בואר לעיל, שלא
 20 קיימת עילת בטלות בדבר 'שכחה של צוואה'. יתירה מזו, גם מהלך פרשני, לפיו התובע לא יירש
 21 מאומה מעיזבון האם, למרות שנכתב מפורשות בצוואה הראשונה שהוא יורש מחצית מעיזבונה
 22 (מלבד הדירות שצוינו בצוואה), איננו אפשרי. היענות לעתירת הנתבעת משמעותה כתיבת צוואה
 23 חדשה ולא פרשנות צוואה. זאת ועוד (למעשה למעלה מן הצורך), הטענה לפיה האם שכחה את
 24 הצוואה הראשונה איננה מתיישבת עם טענות הנתבעת עצמה. הנתבעת טוענת, שהתנהלותו
 25 (הנטענת) של התובע "לא נעלמה מעיני המנוחה והיא אף ערכה צוואה חדשה במהלך שנת 2011
 26 בה הותירה את יתרת רכושה, מחצית הדירה שבבעלותה שברחוב כ.ב בת ים למשיבה...עצם
 27 עריכת הצוואה על ידי המנוחה...מהווים גילוי דעת כי אכן רצון המנוחה היה לאזן בין הצדדים"
 28 (סעיפים 100-101 להתנגדות). מוסיפה הנתבעת וטוענת, שהמנוחה "ביטלה את ייפוי הכוח שנתנה
 29 למבקש (ייפוי כוח כללי שחתמה האם לטובת התובע בשנת 2008, כאמור בסעיף 138ג' להתנגדות
 30 – שב"י) ואף הודיעה לאנשים שונים לרבות עו"ד יצחק כהן (פרקליטה של האם), המשיבה וכן
 31 בת המשיבה-נכדתה, כי בשל התנהלות המבקש ברצונה להותיר את זכויותיה בדירת המגורים
 32 שנתרה למשיבה על מנת לשמור ככל הניתן על שוויון בין הצדדים" (סעיף 117 להתנגדות, וכן
 33 סעיף 124). הנה כי כן, לטענת הנתבעת עצמה, האם נתנה לתובע ייפוי כוח כללי בחודש אוגוסט

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 70970-06-20 ל' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

2008 אך לנוכח מעשיו ומחדליו הנטענים ביטלה אותו בחלוף מספר חודשים (בחודש אפריל 2009, נספח יא' להתנגדות). עוד טוענת הנתבעת, שהאם הודיעה לעורך דינה, לה עצמה ולבתה, שלנוכח מעשיו ומחדליו הנטענים של התובע, היא חפצה להותיר את מלוא רכושה לנתבעת בלבד. יתירה מזו, כך הנתבעת, האם תרגמה את רצונה למעשה על ידי עריכת הצוואה השנייה בשנת 2011. טענות עובדתיות אלה סותרות חזיתית את הטענה (שנטענה בחצי פה), לפיה האם שכחה את הצוואה הראשונה.

יתירה מזו, טענותיה של הנתבעת מבססות מסקנה הפוכה, לפיה האם הייתה מודעת למעשים ולמחדלים הנטענים של התובע, ולמרות זאת לא עשתה מעשה לפני עריכת הצוואה השנייה. גם מטעם זה דין הטענה לפיה הצוואה הראשונה נשכחה, להימחק על הסף. לא למותר לציין את שנאמר לעיל - התוצאה המעשית של קבלת הטענה בדבר שכחת הצוואה היא בטלותה. ככל שכך, ובהיעדר צוואה אחרת, היה ניתן צו ירושה, לפיו הצדדים יורשים את עיזבון האם בחלקים שווים. לפיכך, גם אילו קיבלתי את הטענה, מבחינה מעשית לא היה בכך כדי להועיל לנתבעת.

15. בטענת הנתבעת, לפיה הוראות ההורשה לטובת התובע הן בגדר הוראה שביצועה בלתי אפשרי, כמשמעותה בסעיף 34 לחוק (הנתבעת התייחסה לסעיף 38(א) לחוק, שעניינו יישום הוראת סעיף 34), אין ממש. הוראת צוואה שביצועה בלתי אפשרי כשמה כן היא – הוראה שלא ניתן לבצע, בין מבחינה פיסית-פרקטית ובין מבחינה משפטית (ר' השוואה לדיני הסיכול החוזיים – שילה עמ' 299, ג. שלו, א. צמח, **דיני חוזים**, מהדורה רביעית, עמ' 778-777). והנה, אין מניעה פרקטית או משפטית לביצוע הוראת ההורשה לטובת התובע, וזאת גם בהינתן שיעלה בידי הנתבעת להוכיח את מלוא טענותיה העובדתיות.

סופו של דבר

16. מן המקובץ עולה, שגם אם יעלה בידי הנתבעת להוכיח את כל הנטען בסעיפים 4' – 4ה' להתנגדות, לא יהא בכך כדי לבסס עילת בטלות. אמת, מחיקה על הסף היא סעד קיצוני, הראוי למקרים בהם הנהיב בדרך לעתירה חסום בקיר חלק (לסקירת הפסיקה בנושא, דבר דבור על אופניו, ר' פסק דינה של חברתי, כב' השופטת ענת הלר-כריש, בת"א (ת"א) 43215-03-21 מ.ר. נ' א.ר.ק (19.4.2021)). המקרה דנא הוא אחד מאותם מקרים לא שכיחים בהם ראוי לעשות שימוש בתקנה 41(א)(1) לתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018 ולהורות על מחיקת סעיפי ההתנגדות הנ"ל, שעה שאינני רואה כל אפשרות שההתנגדות תתקבל על בסיס הנטען בהם.

17. אשר על כן, אני מורה על מחיקת סעיפים 4' – 4ה' להתנגדות. ההליך ימשיך ויתנהל בנוגע לעילה מושא סעיף 4' להתנגדות.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 70970-06-20 ל' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

- 1 18. בשים לב לשלב בו מצוי הדיון מחד גיסא, אך לכך שהתקיים דיון והוגשו טיעונים, מאידך גיסא –
- 2 אני מחייב את הנתבעת לשלם לתובע שכר טרחת עורך דין בסך של 15,000 ₪.
- 3 ניתן לפרסום ללא פרטים מזהים.

- 4 שמואל בר יוסף, שופט
- 5 ניתן היום, כ"ד תמוז תשפ"א, 04 יולי 2021, בהעדר הצדדים.